

Τούτων δ' οὕτως ἔχόντων, συμπεραίνω τὸ ἔξις· Εἳν ἀληθεύῃ, ὅτι ή κατὰ τὴν αἰσθησίν τοῦ σωματικοῦ πόνου κραυγή, κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐλληνικὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι, καὶ μετά τοῦ μεγαθύμου δύναται νὰ συνιπάρχῃ, τότε ή ἔκφρασις τοιαύτης ψυχῆς δὲν δύναται ν' ἀποτελῇ τὸ αἴτιον ἔνεκα τοῦ ὁποίου μόλαταῦτα δὲ καλλιτέχνης δὲν θέλει ν' ἀπομιμηθῇ ἐπὶ τοῦ μαρμάρου αὐτοῦ τὴν κραυγὴν ταύτην, ἀλλὰ θὰ ἔχῃ πάντως ἀλλον τινὰ λόγον, δι' ὃν ἀπομακρύνεται ἐνταῦθα τοῦ ἑφαμίλλου αὐτοῦ, τούτεστι τοῦ ποιητοῦ, ὅτις ἔκφράζει σκοπιμώτατα μάλιστα τὴν κραυγὴν ταύτην.

ΟΛΓΑ ΔΑΖΑΡΙΔΟΥ.

(Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ*

Οἱ παρὰ τὸ Φαναράκι βράχοι, οἵτινες φέρουσι ταῦν τὸ ὄνομα «Κυάνεαι πέτραι» εἶναι μὲν ἄξιοι ἐπισκέψεως ἐκ μέρους τῶν περιηγητῶν, κατὰ τὴν γνώμην μου δῆμος ή ἐπωνυμία αὐτῶν δὲν φαίνεται ἀνταποκρινομένη εἰς τὰ πράγματα. Οἱ γυθώδεις οὗτοι βράχοι, οἱ καὶ «Συμπληγάδες» καλούμενοι, μνημονεύονται παρὰ τῷ Στράβωνι,¹ ἀναφερομένῳ εἰς τὴν

*) Ἀπόσπασμα τῆς ἐν Σόμαριλ-Χάσου² πρὸ τίνος γενομένης διάλεξεως «Περὶ τῆς γεωλογίας τοῦ Βοσπόρου» ὑπὸ τοῦ αἰδ. Γεωργίου Γάσμπαρην, ἀνωτέρου διευθυντοῦ τοῦ ἐν Βεζεκίῳ Ροθερτείου γυμνασίου.

1) «Προσδοταν δέ τι καὶ αἱ Κυάνεαι, ἀσπερ συμπληγάδες καλοῦσι πέτρας τινές, τραχὺν πιούσαι τὸν διέκπλουν τὸν διὰ τοῦ βυζαντιακοῦ στόματος». (Στράβ. Βιβλ. Α' κεφ. Β', ἑδάφ. 19. Πρόβλ. καὶ Βιβλ. Γ', κεφ. Β', ἑδάφ. 44).

αἵταῖς δῆμος παρέρχονται εἰς τῇ ἀρχῇ μᾶλιστα καὶ θεὶ τοῦ Ὀλύμπου καὶ οἱ Ἄρσενος Houssaye καὶ Armand Silvestre, ὅτις, σκώπτων τινὰ ἐξ αὐτῶν, λέγει, δότι αἱ γυναῖκες κέκτηνται ἔκτακτον διπλωματικὴν δεινότητα . . . ἀλλ' ἐν τῷ ἔρωτι. «Ο Ζεὺς δ' ἐν τελει λύει τὴν συνάθροισιν, κροτῶν τοὺς κέρχυνούς αὐτοῦ, οὔτινες ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει ἥσαν ἀπλούστατα χύτραι. Αὐτὰ πράττει τὸ Figaro, δέν δύνανται νὰ κακολογήσωσιν ὅσαι ἔχουσιν ἀξιώσεις Bas-bleu παρ' ἡμῖν καὶ δὲν μετέσχουν τοῦ διαλόγου τοῦ Διός.

* * *

* * *

Ἄφιεροῦται ταῖς ἀθηναϊκαῖς ἔφημερίσιν. «Ἐν τινι λόγῳ, ἀπαγγελθέντι ὑπὸ τοῦ κ. Paul Aubrey ἐν τῷ Διεθνὲι συνεδρίῳ «κατὰ τῆς ἀνθρίκου φιλολογίας καὶ τοῦ κινδύνου τῆς δημοσιότητος τῶν κακουργημάτων», γενομένῳ ἐν Laussane τῇ 13 σεπτεμβρίου (λόγῳ δημοσιευθέντι ἐν τοῖς Archives d'anthropologie criminelle, τεῦχ. 15 νοεμβρίου), διρήτωρ κατέδειξε μετὰ βραύμων παρατηρήσεων τὴν ἐπίδρασιν τῆς εὑρείσας δημοσιότητος, ἥτις παρέγεται καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν προκειμένου τῶν κακουργημάτων ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου τύπου. «Λεληθότως, εἴπεν δ. κ. Aubrey, οἱ πειθῆνες ἐπιθυμεύονται οὕτω τὴν κονιωνίκην καὶ ἐνθαρρύνουσι τὰ κακουργήματα». Η ἀνάγνωσις τῶν

ἀρχαίαν ἀφήγησιν, καθ' ἥν πλωτάς ἀπετέλουν νήσους, προσπελαζούσας ἀλλήλαις πρὸς συντριβὴν τοῦ σκάφους, ὅπερ θ' ἀπεπειρᾶτο νὰ διέλθῃ διὰ μέσου αὐτῶν. Ο Στράβων λέγει ὅτι ἐπὶ τῶν ἴμερῶν αὐτοῦ δύο νῆσοι³ ὑψίστανται ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Βοσπόρου· φανερόν ἐστιν δῆμος ὅτι αἱ νῦν καλούμεναι κυάνεαι πέτραι δὲν δύνανται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ν' ἀντιπροσωπεύσιν ἀμφοτέρας ταύτας· οὐδὲ ὑπάρχει λόγος νὰ πιστεύσωμεν ὅτι καὶ τὴν ἐτέθαν ἔτι τῶν δύο τούτων αὗται παριστάντιν.

Προφανῶς, αἱ πέτραι αὗται ηδαν ἐν ἐποχῇ οὐχὶ ἀπομεμακρυμένη συντηνωμέναι μετά τῆς ξηρᾶς. Ή γεωλογικὴ αὐτῶν σύνθεσις εἶναι ὅμοια πρὸς τὴν τοῦ ἐγγυτέρου αὐταῖς σημείου τῆς ἀκτῆς, ἀπέκοντος τούτων περὶ τοὺς 50 πόδας, συνδέονται δὲ μετά τῆς ἀκτῆς διὰ συνεχοῦς βραχώδους λαιμοῦ, ἔχοντος βαθεῖαν ἐκατέρωθεν τῶν θάλασσαν, χωρίς δῆμος νὰ ὑπάρχῃ καὶ ὅδωρ βάθους πέραν τῶν τοιῶν ποδῶν ὑπεράνω τοῦ λαιμοῦ ἐκείνου. Ἐνταῦθα ή θάλασσα καταθραύεται μετά φοβερᾶς δόμης, ἐν ἐποχῇ δὲ συγκριτικῶς μεταγενεστέρᾳ ἢ νῆσος θ' ἀπετέλει μέρος τῆς ξηρᾶς. Αν ποτὲ ὁ Στράβων εἶδε τὰς νῆσους, δῶμαν μνείαν ποιεῖται, τοῦθ' ὅπερ φαίνεται ἀμφιβολον, ἐκεῖνο τὸ δόπιον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡδυνάμεθα μόνον νὰ εἰπωμεν εἶναι τὸ ἔξις, δότι ἔκτοτε αὐταὶ ἔξιφανισθοῦσαν, εἴτε ἔξαλειψθεῖσαι ὑπὸ τῆς προσβολῆς τῆς θαλάσσης εἴτε καταβυθισθεῖσαι ὑπὸ τὰ κύματα αὐτῆς.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περιγραφὴ αὐτῶν ἐν τῇ Ὁδησσειαὶ ιδιάζον διεγείρει ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἐνδιαφέρον: «Ψύλλαι αὐτόθι ὑπάρχουσι πέτραι, παρ'

1) Αἱ δὲ Κυάνεαι πρὸς τῷ στόματι τοῦ Πόντου εἰσὶ δύο νησίδαι, τὰ μὲν τῇ Ερέβητῃ προσεχές, τὰ δὲ τῇ Ασίᾳ, πορθμῷ διειργόμενα ὅσον εἴκοσι σταδίων» ($2\frac{1}{2}$ μιλίων). (Στράβ. Βιβλ. Ζ', κεφ. ΣΓ', ἑδάφ. 35.

λεπτομερειῶν κακουργήματός τίνος ἐπιδρᾷ σπουδαίως ἐπὶ τῶν πρὸς κακουργίαν προδιάθεσιν ἔχόντων καὶ ἔχωσεν αὐτοὺς εἰς τὴν διάπραξιν ἔργου συμφώνου ταῖς προδιάθεσεσιν αὐτῶν. Ο κ. Aubrey ἀποδέχεται δότι τὰ μᾶλιστα συντελεστικὸς ἔσται νόμος ἀπαγρεύων τὴν λεπτομερῆ δημοσίευσιν τῶν κακουργημάτων, ἐπιτέρπων δὲ μόνον τὴν σύντομον σημείωσιν αὐτῶν. Ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπίσης, ἔνεκα ἐπιδείξεως πληροφοριῶν καὶ πρὸς πρόκλησιν τοῦ ὑδατοφέροντος οἱ κακουργοὶ μεταβάλλονται εἰς σπουδαῖα πρόσωπα καὶ συμπαθῆ. Ο κ. Aubrey προσάγει ὡς παράδειγμα ἀξιούμιμον τοὺς Ἐλβετοὺς δημοσιογράφους, οἵτινες εἰσὶ συνεννοημένοι ὅπως παρέγωσι τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῶν ἀπλῆν σημείωσιν τῶν ποικιῶν ὑποθέσεων. Ἐν τούτῳ, ἀναφωνεῖ, ἔγκειται δότι ἔξοχὴν τιμιότης τοῦ ἐπαγγελμάτος.

Πόσον δίκαιον ἔχει! Ποσάκις δὲν ἀνέγωμεν ἀφηγήσεις κακουργήματων λεπτομερεστάτας, κακουργοὺς δὲ ληστὰς εἰς τρώας μετατρεπομένους καὶ μάρτυρας ἀξίους στεφάνου καὶ οὐχὶ ἀγγόνης!

* * *

Η θυγάτηρ γνωστοῦ δικηγόρου ἐν Κοπεγχάγῃ δεσποινὶς Frida Scotta ἔπαιξεν οὐ πρὸ πολλοῦ ἐν τῷ Palais de Cristal, οὐχὶ τῷ ἡμερησίῳ ἐνοεῖται, ἀλλὰ τῇ Κοπεγχάγης. «Οτε αὕτη ἡτο κορασίς εἶχε τὴν συνήθειν νὰ μεταγειρίζηται

αύταις δὲ ροχθεῖ τὸ εὐρὺ κῦμα τῆς κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης. Οἱ μάκαρες θεοὶ κινητὰς αὔτὰς καλοῦσιν. Ἐντεῦθεν οὕτε πτννὰ διέρχονται, οὕτε αἰπεριθόβοι περιστεραῖ, αἴτινες τὴν ἀμβροσίαν τῷ Διὶ πατρὶ κομιζουσιν, ἀλλ' ὁ ἀπαλὸς βράχος πάντως ἀποσπᾷ τινα αὐτῶν, ἐνῷ ὁ πατήρ προμηθεύει ἀλλον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ. Οὐδὲν σκάφος ἀνθρώπων, ἐμπεσὸν εἰς ταύτας, ἐλυτρώθη, ἀλλὰ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης καὶ αἱ θύελλαι τοῦ καταστρεπτικοῦ πυρὸς ἀπάγουσι σκάφη τε καὶ ἄνδρας ὅμοι. ¹

Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου πιθανὸν φαίνεται ὅτι αἱ νῆσοι αὗται ἐνεργά πᾶσαν οὐφαιστεῖαν ἐν τῇ ἀπομεμακρυσμένῃ τοῦ Ὁμηροῦ ἐποχῇ, πτοὺ πρὸ τρισκιλίων ἐτῶν η τούλαχιστον ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἑκείνην ἐδώσετο τοιαύτη τις παράδοσις. Ἀδυνατοῦμεν ν' ἀρνηθῆμεν ὅτι καταφανεστάτην εἶναι η ὑπαρξίας οὐφαιστείου ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Βοσπόρου κατὰ τίνα ἀρχαῖαν ἐποχήν. Πιθανὸν ἵνα τὰ οὐφαιστείωδη λειψάνα τοῦ Ἀνω Βοσπόρου ἀνάκωσιν εἰς τὴν ἐνεστῶσαν γεωλογικὴν περιοδον, περιεβάλλοντο δὲ καὶ τὰ κέντρα τῆς ἐκρήξεως ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ τοῦ Στράβωνος καὶ κατεύθισθον ἐκτοτε ὑπὸ τῶν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ἔξαρανισθέντα.

1) "Ἐνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὔτας κῦμα μέγα ροχθῇ κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης.
Πλαγητὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσιν.
Ζῆ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται οὐδὲ πελειαι
τρόπωνες, ταίτ' ἀμβοσίην Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφιερέται λίς πέτρη
ἀλλ' ἀλλην ἐνίστη πατήρ ἐναρίθμιον εἶναι.
Τῇ δ' οὐπω τις νηῦς φύγει ἀνόρῳ, ητις ἔχηται,
ἀλλὰ θ' οὖσα πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φωτῶν
κύματι" ἀλλὰ φρέσουσι πυρὸς τ' ὅλοστον θέελλαι.

(Ὀμήρ. Ὄδυσ. Μ. 59—68).

μικρὰν βάρβιτον χάριν τῶν περὶ τὴν μουσικὴν σπουδῶν αὐτῆς. Σήμερον οὖσα μόλις ἑνὸς καὶ εἰκοσιν ἐτῶν εἶναι δόκιμος βαρβιτίστρια. Η δεσποινὶς Scotta ἐκτελέσασα διάφορα τεμάχια πρὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης τῆς Δανίας ἡρίωθη τοῦ μεταλλίου τῆς ἀξίας. Ἀρτὶ δὲ αὐτὴ ἐσχεν ἀκροτετὴν τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, δοτις ἐποιήσατο αὐτῇ τὴν ἔξης φιλοφροσύνην. «Κλέσας τοὺς δραχμαλούς, εἶπεν δὲ αὐτοκράτωρ, θὰ παρίσταμαι ἀκούων Sarasate, ἀλλὰ προτιμῶ νὰ σᾶς θαυμάζω».

* * *

Ἐνῷ δὲ ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους προητοιμάζετο ὅπως διδαχθῇ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τῆς ἐπιφανοῦς Γαλλικῆς-Κωμῳδίας μετὰ μέλους τοῦ Saint-Saëns, ἐν Altembourg τῆς Γερμανίας ἐδιάστακοντο οἱ Πέρσαι τοῦ Αἰγυπτίου μετὰ τοῦ μέλους τοῦ φιλέλληνος πρίγκηπος τῆς Σαξωνίας-Μαΐνηγγεν Βερνάρδου, ὅπερ πᾶσαι αἱ ἐφημερίδες ὑπερενεκωμάσαν. Η παράστασις ἐστέψθη ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

* * *

Ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει (15 νοεμβρίου) τῆς Revue des deux mondes ἐδημοσιεύθη περισπούδαστος πραγματεία δύο T. de Wizewa ἐπιγραφμένη Φιλίαι μονσονρώ, δύο φίλοι τοῦ Beethoven καὶ εἰς γενέδης φίλοις τοῦ Wagner. Οἱ δύο

Αὕτη μοὶ φαίνεται η πιθανωτέρα πασῶν τῶν περὶ τῶν Κυανέων πετρῶν θεωριῶν· αἱ πέτραι αὗται οὐφαιστείωδεις ἀπετέλουν κρατῆρας, λιαν κινδυνώδην καθιστῶνται τὸν εἰς τὸν Εὔξεινον διάπλουν, ἔστιν ὅτε δὲ πληροῦνται τὸν πορθμὸν διὰ τῶν ὑλῶν, αἵπερ έξερεύοντο, διδούτες οὕτω ἀφορμὴν εἰς τὰ περὶ συμπληγάδων παρὰ τῷ Ὁμήρῳ καὶ τῷ Στράβωνι μνημονεύμενα μιθεύματα. Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁμηροῦ λεγόμενα περὶ τῆς τύχης τῶν πτννῶν, ἀτίνα διὰ τῶν βράχων τούτων διηρχούντο, φαίνονται ἀτοπα ἐν η περιπτώσει οἱ βράχοι οὕτω ἀπετέλουν ἀπλῶς πλωτάς νῆσους, ἐπίσης δὲ δυσερμήνευτον ἀποβαίνει τὸ παρόπτηρον περὶ θυελλῶν καταστρεπτικοῦ πυρὸς ἀναφερόμενον, ὁμφότερα ὄμως εὐχερῶς ἐξηγοῦνται εὐθὺς ὡς ὑποτεθῆται η οὐφαιστείωδεις ἀπετέλουν κρατῆρας. "Ἀλλὰς οὐδὲν τὸ παράδοξον ἂν ἐντὸς δισκιλίων ἐτῶν ἐξηφανίσθησαν ὑπὸ τῶν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Αἱ οὐφαιστείωδεις πέτραι ἐπεκτείνονται πρὸς τὰ κάτω τοῦ ἄνω Βοσπόρου μέχρι Καβακίων, δὲ μηποτε πλεύσας διὰ σκάφους τὰς ἀκτὰς ταύτας ἐλαχίστην δύναται νὰ ἔχῃ ιδέαν τοῦ ἀγρίου μεγαλείου τῆς αὐτοῦ γραφικῆς ἀπόψεως, η ἐρημία τῆς ὄποιας, διακοπούμενη ἐνιαροῦ ὑπὸ στενῶν κοιλάδων ζωηρᾶς χλόης, ἀπότελει θαμβητικὴν ἀντίθεσιν πρὸς τὰς πλουσίας, καλλιμόρφους καὶ καλλιεργημένας κλιτύας τοῦ κατωτέρω σιλουρείου στρώματος.

φέλοι τοῦ Beethoven ἡσαν η Καρολίνα Unger καὶ η Έρριέττα Sonag, ησαν συνήτησε κατὰ τὸ 1822. Περὶ τῆς συναντήσεως ταύτης ἔγραψε τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιωάννη ὁ συμπαθής μελοποιός: «Σήμερον ἐπεσκέψαντό με δύω ἀσιδάρι, ἐπειδὴ δὲ αὔταις ἐπιμόνως εἴήστουν νὲ ἀσπασίωσι τὴν χειρά μου, ἡσαν δὲ δραυταῖς, προστινέγκον αὐταῖς ἔξαιρετικῶς τὸ στόμα, ὥπως φιλήσωσιν αὐτό».

* * *

Tὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς τοῦ δαχνηφόρου ποιητοῦ (ροέτε Lauréat) ἀπασχολεῖ ἔτι τοὺς φιλολογικοὺς κύκλους τῆς Ἀγγλίας, ἀφ' οὐσία πλεύση, διατελοῦσι δὲ πολλοὶ οἱ δινειρεύμενοι τὴν δάρψην τοῦ λόρδου Tennyson. Τούτου ἔνεκα βρέχει ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπό τινος ποιήματα, πολλῶν δὲ αὐτῶν ποιητῶν ἀγωνιζούμενων νὰ τηρῶσιν ἑαυτοὺς ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ δημοσίου. Μόνοι δύο ποιηταὶ δικαιοῦνται τὴν γνώμην ὅτι οἱ ἔχοντες ἀξίαν οὐδεμάδες θεριζοῦσιν, οἱ William Morris καὶ Swinburne, τρυγγάζουσιν. Οἱ δὲ ἄλλοι οὐποκήφοι εἰσιν οἱ Lewis Morris, Alfred Austin, Coventry Patmore καὶ sir Edwin Arnold. Μεταξὺ αὐτῶν δὲ ηγχριτόρυτος ἄνακτας τῆς Ἀγγλίας θὰ ἐκλεγή τὸν διάδοχον τοῦ προσφιλοῦς αὐτῇ ποιητοῦ.

O. A.